

Memòria de les activitats de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics durant l'any 2005

La tasca desenvolupada per la nostra Societat al llarg de l'any 2005 l'anirem explicant en diferents apartats.

JUNTA DIRECTIVA

A mitjan 2005 deixà el càrrec de secretària de la SCEN la doctora Anna M. Balaguer. L'havia ocupat des del 1980 i manifestà el seu desig de continuar a la junta com a vocal, cosa que fou acceptada. La substituí de forma interina el senyor Xavier Sanahuja Anguera, membre de la junta fins llavors com a vocal, i el seu càrrec fou ratificat a l'Assemblea General del dia 4 d'abril de 2006. És per aquesta circumstància excepcional de relleu a mig curs que aquesta memòria ha estat redactada pel president.

Durant el curs 2004/2005, entrà a formar part també de la junta directiva amb el càrrec de vocal el senyor Xavier Jorba i Serra, llicenciat en història i col·laborador habitual d'*Acta Numismàtica*.

ACTA NUSMISMÀTICA

Al volum 34 d'*Acta Numismàtica*, que es presentà a primers d'any, ja hi consta la incorporació al Consell de Redacció del doctor Pere Pau Ripollès Alegre. El doctor Ripollès, professor a la Universitat de València, és ben conegut com a especialista en la numismàtica de l'edat antiga de la península Ibèrica i per les seves nombroses i importants publicacions, de les quals hem anat donant compte a l'a-

partat de recensions d'*Acta Numismàtica*. Ha col·laborat, també, freqüentment amb articles a la nostra publicació. Per tot plegat, la SCEN es complau en aquesta incorporació que l'honora.

FINANÇAMENT DE PUBLICACIONS

El finançament de les publicacions ha estat un feixuc problema des de l'inici per a la nostra societat. En els primers temps, hi hagueren dificultats fins i tot per sostenir l'anuari *Acta Numismàtica* i ens veiérem obligats a cercar ajuts externs, a voltes amb aportacions de membres de la Junta i finalment editant algun número doble. Ja fa anys que aquest problema fou finalment resolt, quan l'IEC pogué atorgar a les societats un ajut fix per a publicacions periòdiques. Restà, però, vigent el problema del finançament de les altres publicacions en forma de monografies, que la SCEN, la societat de més alta productivitat editora de totes les de l'IEC, ha anat traient amb una cadència d'una o dues anyals. Tot plegat feia que el cost del conjunt de les publicacions arribés a triplicar, ben sovint, l'import de la subvenció de l'IEC per a aquest concepte. Com que les quotes dels socis i les vendes dels llibres a través de l'IEC, una partida malgrat tot notable, no arribaven a compensar aquesta despesa, en els darrers anys s'han hagut d'anar recaptant ajuts externs, com ara els de la Diputació o l'Ajuntament de Girona o la Caixa d'Estalvis de Sabadell. També ens hem ajudat d'ofertes de llançament que han aollit sovint els comerciants de numismàtica i hem pogut comptar amb la col·laboració dels socis, que s'han fet càrrec d'una part del cost dels llibres de gran format. Fa uns deu anys, vàrem assolir que una nova partida de l'IEC destinada a activitats de les societats pogués ésser també emprada per a publicacions, cosa que hem fet al llarg de tots aquests darrers anys. Cal dir, però, que es tractava de xifres petites que no cobrien pas el dèficit creat.

Haviem reiteradament demanat a l'IEC, al llarg dels darrers deu anys, que la dotació fixa que es donava a cada societat i que alguna societat no arribava a emprar es pogués reencaminar de cara a les societats que editaven molt per damunt d'aquest mínim. Aquest enfocament no era, però, compartit per gerència, que argumentava que els escreixos de pressupost s'han de destinar a cobrir les minves imprevistes. Davant la nostra insistència que, si l'IEC vol promoure la recerca, el primer que ha de fer és canalitzar la publicació d'allò que ja ha estat estudiat i que només cal publicar-ho i, gràcies a la bona disposició de l'equip de govern actual, s'ha arribat a una nova solució. Es tracta de la creació d'un fons complementari al qual podran acudir, presentant programes concrets, totes les societats que tinguin un cost d'edició per damunt o molt per damunt de les assignacions que reben i dels ingressos que puguin arribar a generar. Esperem que amb això puguem prescindir dels ajuts externs, sempre minsos i molt difícils d'aconseguir.

Publicacions: presentació, impulsó

El dia 13 d'abril es presentà a la seu de l'IEC l'obra de L. Villaronga *Numismàtica antiga de la península Ibèrica*. La presentació fou a càrrec del doctor Tharrats, que durant molts anys fou director del Museu Arqueològic de Tarragona i actualment és director general de Patrimoni de la Generalitat de Catalunya. L'acte fou seguit per una nombrosa assistència.

L'obra de L. Villaronga s'incorpora com a volum primer a la sèrie Història Monetària Catalana i és una versió ampliada i posada al dia de la seva *Numismàtica antiga de Hispania*, que comptà amb dues edicions els anys 1979 i 1987 i ara és exhaurida.

El mateix dia es distribuí el nostre anuari *Acta Numismàtica*, que correspon al número 34.

L'IEC concedí enguany l'ajut d'activitats per al llibre d'Isabel Marín i Silvestre, *L'obra medallística de l'escultor Eusebi Arnau*. El llibre fou enllestit a final d'any i presentat pel professor Santiago Alcolea a primers del 2006.

El mes de novembre s'arribà a un acord amb la veterana i prestigiosa entitat reusenca Centre de Lectura de Reus per a la coedició del llibre de Xavier Sanahuja Anguera *La moneda municipal de Reus i el seu entorn(s.XV-XVIII)*, que també fou presentada ja l'any següent, segons s'explicarà a la memòria del 2006.

Segueixen el seu curs d'edició dues altres obres importants, ambdues també dins la sèrie Història Monetària Catalana. Es tracta de l'obra d'Antoni Turró i Martínez *El paper moneda municipal català de la Guerra Civil 1936-1939* i el de M. Crusafont i Sabater *Les medalles commemoratives dels Països Catalans i de la Corona Catalano-Aragonesa (s.XV-XX)*, que esperem que puguin eixir dins l'any 2006.

Banc de dades de monedes catalanes

Una altra consecució importantíssima de la nostra societat ha estat assolir el rang de Programa de Recerca per al nostre Banc de Dades. Aquest projecte es va iniciar l'any 1998 i, gràcies a l'interès que ha merescut per part de la Secretaria Científica i el Consell Permanent de l'IEC, ha anat renovant anyalment la seva tasca dins l'apartat d'activitats de les societats. Enguany, però, ja ha entrat com a Programa de Recerca, amb un projecte de tres anys de durada que preveu incorporar un miler de monedes de les etapes grega i ibèrica de l'àrea catalana procedent de l'arxiu Villaronga, que n'ha cedit generosament la reproducció. Es tracta de poder posar aquest material a disposició dels estudiosos.

Cal recordar que la SCEN és ara, amb Amics de l'Art Romànic, una de les dues societats que compta amb un programa dins aquest apartat.

Celebració dels 25 anys de la SCEN

Aquesta celebració s'havia escaigut uns mesos enrere i havíem planejat l'edició d'una medalla commemorativa. Els costos abassegadors de les publicacions ho varen, però, impedir. Finalment, es decidí de commemorar aquesta fita amb la tramesa gratuïta a tots els socis de l'obra de L. Villaronga *Les monedes ibèriques de Tàrraco*. Cal agrair a l'autor la cessió gratuïta dels exemplars necessaris.

Conferències, congressos i col·laboracions

Del dia 25 al 27 d'octubre es celebrà a Madrid i Segòvia el XII Congreso Nacional de Numismática, en el qual tingué ponència Xavier Sanahuja Anguera.

A final d'any, s'establí una col·laboració amb l'Ajuntament de Castelló d'Empúries, ran de l'adquisició d'un diner comtal emporità per part d'aquest consistori. M. Crusafont va trametre-hi un text explicatiu que fou publicat a la revista local *La Muga*.

El senyor Carlos de Mariano Escuer de Sevilla va trametre nova informació sobre coures visigots que enriquirà el recull sistemàtic d'aquest material.

Hi ha hagut també contactes amb l'Ajuntament d'Almenar, de cara a la reproducció de la seva moneda local. La SCEN ha manifestat la necessitat que la reproducció sigui perfectament distingible de les peces genuïnes.

El mes de febrer, la SCEN va manifestar el seu parer contrari a la traducció dels noms de les societats a l'anglès, com proposava el senyor Mestres de l'Oficina de Correcció i Assessorament Lingüístic. Hem defensat el parer que aquests noms han d'ésser intraduïbles. La SCEN afermà el seu criteri amb consultes a membres de la Secció Filològica. Finalment, no anà endavant aquesta iniciativa.

El mes de novembre, la SCEN presentà les seves propostes per a la celebració del Centenari de l'IEC i s'oferí per assessorar la comissió organitzadora per al cas que es volgués encunyar una medalla commemorativa, iniciativa que, certament, trobaríem molt adient.

Consultes

Com cada any, s'han atès innumbrables consultes, resultat lògic d'ésser la nostra societat l'únic col·lectiu estudiós de l'especialitat. Relacionarem només aquelles que es materialitzaren en informes o algun tipus d'informació escrita.

El 19 de gener s'inicià una fructífera relació amb el senyor Emili Trilla, de Palma de Mallorca, per a l'estudi d'una important moneda inèdita mallorquina que originà diferents articles informatius i un complet estudi a *Acta Numismàtica*.

El 24 de gener es proporcionaren diapositives de moneda mallorquina al senyor Andreu Vidal, de Porreres (Mallorca), per a un estudi en curs.

El 15 de febrer, i d'acord amb la Secció Numismàtica del Cercle Filatèlic i Numismàtic de Barcelona, es trameté al senyor Jaume Boada, de Palma de Mallorca, un conjunt de fotografies de motllos per a ploms mallorquins procedent del recull del senyor Colomines i que era dipositat a l'arxiu d'aquesta entitat.

El 20 de febrer es donaren al senyor Andreu Vidal de Porreres (Mallorca), dades que demanà sobre els fons del monetari del monestir de la Real de Mallorca, que havia estat fotografiat fa anys per M. Crusafont i Anna M. Balaguer.

A partir del 10 de març, es tingué una àmplia correspondència amb el senyor Enrico Piras, president de l'Associació Numismàtica Sarda de Sàsser, que culminà amb la publicació a *Acta Numismàtica* de la troballa d'Olbia.

El 19 de maig el professor Flocel Sabaté ens demanà informació sobre la seca de Barcelona i se l'adreçà a la senyora M. Eugènia Ripoll, especialista en la matèria, amb la qual hi ha en projecte la publicació del seu estudi.

El 20 de maig es trameté informació sobre una moneda falsa mallorquina al senyor Antoni Calero, de Palma de Mallorca, que havia demanat el nostre assessorament.

El 9 d'agost es trametérem al senyor Godhino Miranda, de Lisboa, dades per a la classificació de dues monedes medievals i es comentaren diferents qüestions relatives a la moneda de Pere de Portugal batuda a Mallorca.

El 6 de setembre s'atengué una consulta d'AUREO SA referent a unes reproduccions de segells de cera catalans medievals.

El 13 de setembre s'informà al senyor Jordi Vila, de Palamós, sobre unes bolles catalanes medievals.

El 3 d'octubre es trameté al Museu Parroquial de Vaquerisses un informe sobre una pellofa de Manresa que pertany als seus fons.

El 10 d'octubre fou tramès a un soci un article de M. Crusafont publicat a la revista *La Pallofe* de Perpinyà referent a unes possibles malles de Vilafranca de Conflent del segle xv.

El 15 de novembre poguérem complementar amb fons del Banc de dades algunes fotografies que mancaven per al llibre d'Isabel Marín sobre les medalles d'Eusebi Arnau.

El 20 de novembre es donà informació al professor Manuel Abad, de Madrid, sobre una petita moneda d'aram d'època bàrbara.

El 15 de desembre es classificaren unes monedes locals de Bonifacio i se'n tragueren fotografies per trametre a l'estudiós cors Jean Malbrunot i per a la secció de Troballes Monetàries d'aquesta mateixa edició.

El 25 de desembre es donaren informacions sobre les monedes comtals d'Aurembiaix d'Urgell a la historiadora Dolors Domingo, que actualment prepara la seva tesi doctoral sobre aquest personatge català. També es classificaren amb el mateix objectiu tres monedes del Museu de la Noguera, de Balaguer, que resultaren ésser comtals de Barcelona i d'Urgell, però no pas de la mateixa Aurembiaix.

El 27 de desembre es va trametre a l'estudiós nord-americà J. Proctor, de Laguna Hills, un article del seu interès d'*Acta Numismàtica* referent a les monedes de Colòmbia. L'estudiós arribà a aquesta informació gràcies a la divulgació que s'ha fet darrerament dels sumaris d'*Acta Numismàtica* a través d'internet.

M. C. S.